

Josef Illík

04.05.2005

kameraman, fotograf

* 10. září 1919, Praha – † 21. ledna 2006, Praha

Josef Illík vystudoval fotografii na grafické škole, kde navštěvoval obor fotografie u profesorů Ladislava Sutnara, Jaromíra Funkeho a Josefa Ehma. Školu absolvoval v roce 1939. Během druhé světové války pracoval v totálním nasazení. V letech 1945–1948 působil jako profesionální fotograf, ale nakonec odešel do Československého státního filmu. V roce 1948 se stal asistentem kamery na Barrandově (například u kameramanů Josefa Střechy, Václava Huňky nebo Rudolfa Miliče).

V letech 1952 až 1957 byl kameramanem v Armádním filmu. Ve studiu se seznámil s režisérem Karlem Kachyňou, s nímž pak natočil takové filmy jako Tenkrát o Vánocích, Král Šumavy, Práce, Trápení, Kočár do Vídně, Noc nevěsty, Už zase skáču přes kaluže, Ucho, Tajemství velkého vypravěče nebo Vlak do stanice nebe. Od roku 1958 až do odchodu na odpočinek v roce 1981 působil ve Filmovém studiu Barrandov jako samostatný kameraman hraných filmů. Josef Illík pracoval se syrovou kamerou, filmovou zkratkou, střídáním velkého detailu i velkého celku a s melancholicky smutnou poezií.

Mezi jeho nejúspěšnější filmy patří Tři oříšky pro Popelku, na kterých spolupracoval s režisérem Václavem Vorlíčkem. V 70. letech pak spolu natáčeli ještě filmy Dva muži hlásí příchod, Bouřlivé víno, Princ a Večernice. Podílel se jako kameraman na snímku Otakara Vávry Kladivo na čarodějnice z roku 1969. Spolupracoval také s významnými českými režiséry Antonínem Kachlíkem, Petrem Schulhoffem, Ludvíkem Rážou, Otakarem Fukou a Štěpánem Skalským, se kterým natočil v roce 1981 svůj poslední film Zakázaný výlet. Ke kameře se vrátil jako náhrada za Miroslava Ondříčka, který se zranil při natáčení filmu Temné slunce s režisérem Otakarem Vávrou v roce 1980. Celkem natočil tři desítky filmů.

Sám si ve filmech, které natáčel, také zahrál malé roličky. Illíka si vybírali jako kameramana i zahraniční produkce, které v tuzemsku natáčely.

V roce 1959 vydal v desetitisícovém nákladu svou jedinou fotopublikaci Praha zasněná. Pražské fotografie v této knize doplňuje snad dvacítkou malých snímků jeho dcery. Jarmila Illíková-Kutová se později stala jeho pokračovatelkou a pracovala například jako fotografka Národního muzea. Fotografování se věnuje i vnuk Lukáš Kuta, který je uměleckým fotografem a houslovým virtuosem.

Ocenění:

- 1961 – XII. MFF Benátky – Plaketa Bienále za film Kde řeky mají slunce
- 1968 – I. MFF Phonmpenh v Kambodži – Cena za kameru za film Jarní vody
- 1974 – Český literární fond – Prémie za Větrné moře
- 1975 – Národní cena ČSR za film Zbraně pro Prahu
- 1977 – Cena ÚV SČSDU za film Náš dědek Josef na letním XXVIII. FFP
- 1978 – na XVI. FČSF České Budějovice Cenu za kameru u filmu O moravské zemi
- 2000 – Cena AČK za celoživotní dílo